

Datum 21 juli 2017
Onderwerp Oplegbrief Concept eindrapportage Verkenning Land van Cuijk

Geachte gemeenteraadsleden van Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill en Sint Hubert en Sint Anthonis,

Voor u ligt de concept eindrapportage van Berenschot met de titel 'Een ongekeende bestemming? Verkenning best passende duurzame vorm van verregaande samenwerking'. Deze concept eindrapportage is het resultaat van een intensief onderzoek dat aansluit op de weg van intensieve samenwerking die de gemeenten Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill en Sint Hubert en Anthonis al een geruime tijd samen bewandelen. De actieve rol van u, de vijf gemeenteraden, op deze weg en uw actieve betrokkenheid in het onderzoek is noemenswaardig.

De komende maanden gaat u uw standpunt bepalen. Dat standpunt is van groot belang en mede bepalend voor de toekomst van (de samenwerking in) het Land van Cuijk. Op 20 september 2017 besluit u in uw gemeenteraden over deze toekomst. Het doel van deze eindrapportage is om u in positie te brengen om de afweging te maken over wat het beste is voor uw gemeenschap en gebied. De rapportage is opgesteld door Berenschot op basis van uitgebreide documentstudie en consultaties met een groot aantal betrokkenen. Berenschot en ikzelf hebben gedurende het proces intensief met elkaar opgetrokken en hebben onze waarnemingen met elkaar gedeeld. In de afgelopen weken en dagen hebben we van gedachten gewisseld over wat voor u de beste inhoudelijke en procesmatige stappen zouden kunnen zijn op weg naar duurzame en verregaande samenwerking waar alle vijf de gemeenten van het Land van Cuijk het meest bij gebaat zijn. Dit hebben we gedaan vanuit een sterke verantwoordelijkheid voor het advies aan u. We hebben dit ook gedaan vanuit onze eigen rol en positie ten aanzien van het onderzoek.

Mijn observaties van de afgelopen periode, waarin ik heb gesproken met diverse betrokkenen, sluiten naadloos aan bij de rapportage van Berenschot. Samen komen wij dan ook tot een eenduidig advies.

Mijn advies

Berenschot schetst in haar rapportage (hoofdstuk 10) twee toepasbare scenario's voor de toekomst. Het perspectief voor beide scenario's is de vorming van één gemeente Land van Cuijk. Gezien de agenda van het Land van Cuijk zijn de gemeenschappen en het gebied hier het beste mee gediend. In het scenario "Stip op de horizon" stellen de raden een definitief besluit hierover uit tot september 2020, maar worden onderwijl al stevige stappen gezet in het creëren van een Regio-agenda en bijbehorende governance in de vorm van een Regiobestuur. In het scenario "Nu doorpakken" nemen de raden een richtinggevend besluit waarin de vorming van één nieuwe gemeente Land van Cuijk per 1 januari 2023 uitgangspunt is.

Beide scenario's hebben een gelijklopend lonkend perspectief; de vorming van een nieuwe gemeente Land van Cuijk. De stappen er naar toe verschillen in aard, in tempo en in verstrekkendheid. Het is aan u om te bepalen welk traject het meest effectief is en tevens het meest haalbaar. Wat is de maximale rek in hoe ver u en uw raad kunnen gaan?

Vanuit mijn bestuurlijke ervaring en mijn betrokkenheid bij het Land van Cuijk wil ik u hierbij wel een advies meegeven. Hoewel beide scenario's hetzelfde einddoel hebben, bewandelt u met het scenario "Stip op de horizon", mijns inziens, een omweg. Het scenario biedt ruimte voor koerswijzigingen. Of het daadwerkelijk leidt tot het beoogde resultaat – één gemeente Land van Cuijk in de periode 2023-2025 – is daarmee enigszins ongewis. Tevens is het een construct dat zal leiden tot veel bestuurlijke en ambtelijke drukte, iets waar velen van jullie mij hebben gezegd voor te willen waken.

Mijn advies luidt dan ook: gebruik het momentum dat u als gemeenteraden samen hebt gecreëerd om nu door te pakken. Sla – vanuit kracht en eigen verantwoordelijkheid – de handen ineen en geef samen vorm en inhoud aan een krachtige gemeente Land van Cuijk, volgens het scenario "Nu doorpakken".

De combinatie 'herindeling met schaalverkleining' acht ik voor het Land van Cuijk van cruciaal belang. U heeft veerkrachtige gemeenschappen met elk een eigen karakter en eigen wensen en ideeën. Deze enorme kracht moet u koesteren. Uit mijn gesprekken met u blijkt dat uw betrokkenheid bij deze kernen groot is. De innovatie van de samenwerkingsvorm zou mijns inziens dan ook op het punt van kernen-democratie moeten zitten. Een nieuwe gemeente biedt de gelegenheid om deze kernen-democratie samen met uw inwoners vorm te geven. Verschillende voorbeelden van hoe dit elders in het land wordt opgepakt, worden in de rapportage geschetst. Het Land van Cuijk, met haar 34 kernen en haar sterke gemeenschappen, is bij uitstek een regio waarin vormen van schaalverkleining kunnen floreren. Het is dus mijn nadrukkelijke advies om hier in de periode na 20 september 2017 zeer stevig op in te zetten.

Vervolgstappen

Op 30 augustus zal Berenschot haar rapport en ik mijn advies toelichten tijdens de gezamenlijke raadsconferentie. Er is dan uiteraard alle gelegenheid om vragen te stellen. Na deze bijeenkomst zal Berenschot de eindrapportage opmaken; deze zal in definitieve vorm begin september beschikbaar zijn.

Heeft u tijdens het lezen van de concept eindrapportage technische vragen (feitelijke onjuistheden, vragen ter verheldering), dan kunt u deze mailen aan Sofie Dreef (s.dreef@berenschot.nl). Berenschot zal de vragen bundelen en schriftelijk beantwoorden en indien nodig aanpassingen maken in de eindversie.

Uiteraard zijn Berenschot en ikzelf beschikbaar om in de periode tussen 30 augustus en 20 september, wanneer in de vijf raden gelijktijdig besluitvorming zal plaatsvinden, met u van gedachten te wisselen over de positie van uw eigen gemeente. Hiertoe zijn afspraken gemaakt met uw griffies.

Ik wens u een prachtige zomer en veel wijsheid toe!

Met vriendelijke groet,

Peter van der Velden

Procesbegeleider

